U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **F. A.,** zast. advokátem JUDr. Robertem Krčem, Ph.D., Malinovského náměstí 603/4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7 – Holešovice, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2023, čj. 56 Az 3/2022-43,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce, občan Ázerbájdžánu, azerské národnosti (nyní v řízení před NSS *stěžovatel*), podal v červnu 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Do Česka přicestoval v roce 2022 krátce po začátku ruské agrese z Ukrajiny, kde pobýval od roku 2019 bez povolení k pobytu. O mezinárodní ochranu požádal proto, že v roce 2013 pracoval jako technik v (posléze zrušené) ázerbájdžánské pobočce rádia Svobodná Evropa a byl hlavní postavou v několika satirických videích karikujících otce nynějšího ázerbájdžánského prezidenta. Dále se účastnil několika protestních mítinků. Z těchto důvodů se obává potíží s policejními orgány. Ministerstvo vnitra stěžovateli neudělilo mezinárodní ochranu dle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Ministerstvo žádné ze stěžovatelových tvrzení nezpochybnilo, vyšlo ale z toho, že mezi roky 2013 až 2019 neměl stěžovatel v Ázerbájdžánu žádné potíže, dostal se přitom do kontaktu s tamní policií a dokonce i legálně ze země vycestoval. Jeho obavy z pronásledování v Ázerbájdžánu jsou proto přehnané a spekulativní.

[2] Stěžovatel podal proti rozhodnutí ministerstva žalobu, ve které napadal neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu (otázka *odůvodněného strachu z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má*). Tuto žalobu Krajský soud v Brně zamítl.

[3] V kasační stížnosti stěžovatel opětovně namítá nedostatečné a nesprávné posouzení odůvodněného strachu z pronásledování. Totéž namítá u skutečností uvedených v podpůrném dopisu Kenana Alijeva, hlavního redaktora rádia Svobodná Evropa. Kritizuje též způsob provedení důkazu videi, kde stěžovatel vystupoval.

[4] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS nejprve zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a navazující judikatura).

[5] Stěžovatel jako důvod přijatelnosti kasační stížnosti předkládá řadu níže uváděných pochybení ministerstva a krajského soudu. Ovšem NSS tu nevidí žádnou právní otázku, kterou dosud neřešil, která se řeší rozdílně, od jejíhož dosavadního výkladu se musí odchýlit či kde by se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad na postavení stěžovatele (viz níže). Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[6] Úvodem NSS poznamenává, že soudy se při přezkumu rozhodnutí o mezinárodní ochraně musí řídit čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice.[1] Soudní přezkum musí být *ex nunc* (tj. k okamžiku rozhodování krajského soudu) a současně musí být *úplný*. Tento požadavek však nelze vykládat tak, že soudy musí nad rámec žalobních bodů hledat jiný důvod pro udělení mezinárodní ochrany (k tomu rozsudek velkého senátu SDEU ze dne 25. 7. 2018, C-585/16, *Alheto*, EU:C:2018:584, bod 115, podobně nedávno rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2023, čj. 2 Azs 47/2023-19, bod 26). NSS se proto v tomto usnesení věnuje jen důvodu mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, který stěžovatel tvrdí v kasační stížnosti.

[7] Předně stěžovatel nemá pravdu, že se krajský soud či ministerstvo nezabývaly skutečnostmi uvedenými v podpůrném dopise hlavního redaktora ázerbájdžánské Svobodné Evropy. Z rozhodnutí ministerstva (s. 4, poslední odstavec) je zřejmé, že podpůrný dopis vzalo na vědomí a zhodnotilo jej dle jeho obsahu. Krajský soud se dopisem zabýval velice podrobně , stěžovatel s tímto hodnocením v podstatě nepolemizuje, NSS na něj proto v podrobnostech odkazuje (viz bod 30 napadeného rozsudku). NSS jen doplňuje, že nikdo nezpochybnil ani věrohodnost dopisu, ani pravdivost tam uvedených informací (srov. k tomu s. 15 kasační stížnosti).

[8] K otázce stěžovatelova azylového příběhu NSS odkazuje na strany 4 a 5 rozhodnutí ministerstva a body 25, 33 a 34 napadeného rozsudku, kde je azylový příběh podrobně rozebrán a vyhodnocen. Ministerstvo ani krajský soud azylový příběh nijak nezpochybňují. Při posuzování nároku na mezinárodní ochranu se však neposuzují pouze subjektivní žadatelovy obavy, ale hlavně jejich odůvodněnost jako objektivní kritérium. Jde tedy o *přiměřenou pravděpodobnost*, že žadatelem tvrzená hrozba je reálně možná, nikoli jen hypotetická (srov. již rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006-82, a na něj navazující judikaturu). Samozřejmě ne každý, kdo se účastnil protivládní demonstrace, bude bez dalšího v ohrožení z pronásledování pro zastávání politických názorů (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2006, čj. 3 Azs 442/2004-61, nejnověji pak cit. rozsudek 2 Azs 47/2023, bod 28). Soud vzal v potaz i delší časový odstup mezi stěžovatelovými aktivitami a jeho odjezdem ze země původu (body 25 a 34 napadeného rozsudku, k časovým souvislostem ve věcech mezinárodní ochrany blíže rozsudky NSS ze dne 20. 10. 2005, čj. 2 Azs 423/2004-81, a ze dne 21. 8. 2003, čj. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS).

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění). Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 60.

[9] Stěžovatel se též vymezil proti bodům 26 a 27 napadeného rozsudku. NSS k tomu upozorňuje, že jde o pasáže, ve kterých krajský soud shrnul použitelná zákonná ustanovení a judikaturu. Ne vše, co je tam uvedeno, se proto na nynější věc vztahuje. Například v bodě 27 krajský soud toliko citoval § 2 odst. 6 zákona o azylu (vymezující pojem „*původce pronásledování nebo vážné újmy*“, kterým se rozumí státní orgán, strana nebo organizace *ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem*), soud tím však samozřejmě nezpochybnil, že prezident a vláda ovládají celé území Ázerbájdžánu.

[10] Ke stěžovatelově poznámce o potřebě mít „*stranickou opoziční knížku*“ lze dodat, že krajský soud rozhodně nepožadoval pro odůvodněnost strachu z pronásledování členství v opoziční politické straně. Soud v oněch pasážích jen dokresloval obraz stěžovatele, který ani po zveřejnění kritických videí nevzbudil větší zájem u státního represivního aparátu.

[11] Co se týče provádění důkazu satirickými videi ve správním řízení, stěžovatel kritizuje, že k obsahu videí a jejich hodnocení chybí jakékoli myšlenkové pochody, které by správní orgán zaznamenal písemně. Podle NSS však správní orgán založil své závěry nikoli na obsahu videí z roku 2013, ale hlavně na tom, že od natočení videí uplynulo šest let, přesto represivní složky Ázerbájdžánu proti stěžovateli nezasáhly, nijak se o něj nezajímaly, a dokonce mu umožnily ze země vycestovat. Krajský soud souhlasil i se závěry ministerstva, že pokud chyběl zájem státních orgánů o stěžovatele v době, kdy videa na sociálních sítích publikoval, tím spíše bude chybět tento zájem dnes, 10 let po jejich publikování (bod 35 napadeného rozsudku).

[12] Srovnání stěžovatelova odjezdu z Ázerbájdžánu s akcí čsl. Státní bezpečnosti „Asanace“ z přelomu 70. a 80. let minulého století není korektní, protože Státní bezpečnost disidenty k odjezdu z vlasti nutila, a to nezřídka násilím. Nic takového se stěžovateli nestalo, z Ázerbájdžánu odjel dobrovolně a bez jakýchkoli potíží.

[13] Nelegální pobyt žalobce na Ukrajině nemá z pohledu zákona o azylu žádný relevantní vztah s jeho žádostí o mezinárodní ochranu, kterou podává z důvodu obav z pronásledování v Ázerbájdžánu. V tomto případu se řeší otázka odůvodněnosti obavy žadatele z pronásledování v zemi původu, tj. Ázerbájdžánu, nikoli legalita jeho pobytu na Ukrajině či ruská agrese proti Ukrajině. Ochrana podle zákona o azylu totiž míří proti zemi původu, nikoli proti jakémukoli jinému státu (takto rozsudek NSS ze dne 3. 5. 2018, čj. 2 Azs 114/2018-30, č. 3751/2018 Sb. NSS, bod 28, podobně též bod 37 napadeného rozsudku).

[14] Konečně ke kasační námitce týkající se bodu 38 napadeného rozsudku (kde krajský soud zmínil, že potřeba stěžovatele legalizovat si na českém území další pobyt z důvodů sociálních či ekonomických nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť řízení o udělení mezinárodní ochrany nenahrazuje pobytové řízení cizinců), NSS uvádí, že šlo pouze o poznámku „na okraj“, nikoli o nosný důvod jeho rozhodnutí. Pro úplnost NSS stručně doplňuje, že tato poznámka krajského soudu vychází z judikatury NSS (např. rozsudek ze dne 21. 8. 2003, čj. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS).

[15] NSS tudíž kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (**výrok I**). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl úspěch, nemá proto právo

na náhradu nákladů řízení. Žalovanému ministerstvu náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (**výrok II**).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu